

Urban

‘Toe maar,’ zegt de dokter vriendelijk. ‘De weegschaal bijt niet hoor.’

Justin doet alsof hij lacht. Stom grapje. Waarom moet hij gewogen worden? Hij wordt er heus niet dunner door. Hij stelt zich al voor dat hij uit dit kamertje komt, en dat zijn klasgenoten vragen: ‘En? Hoe zwaar ben je nou?’ De schoolarts weet niet wat ze hem aandoet.

De cijfertjes wiebelen wat heen en weer en blijven stilstaan op 52,3.

‘Hmm,’ zegt de dokter. Het klinkt niet alsof ze er blij mee is; nee natuurlijk niet.

Ze pakt een meetlint en legt het om zijn rug en buik. Het voelt koud aan, maar dat is het ergste niet. Hij staat hier zo raar in zijn onderbroek. Het is net of hij opeens zijn buik door de ogen van de dokter ziet. Ze schrijft zijn gewicht op – wie krijgt dat te lezen? De juf toch niet?

Zodra het mag, trekt hij zijn kleren weer aan.

‘Hoe gaat het thuis?’ vraagt de schoolarts intussen.

‘O, goed hoor,’ zegt Justin. ‘Alles oké thuis.’

Ze kijkt hem doordringend aan. Maar Justin doet net alsof hij zijn sokken niet aan kan krijgen.

‘Ik denk dat je wel weet dat je gezond moet eten,’ zegt de dokter. ‘Maar weet je ook wat gezond eten is?’

Justin knikt. ‘Mijn moeder kookt heel gezond.’ Waar bemoeit dat mens zich mee?

‘Eet je veel groente?’ vraagt ze.

Weer knikt hij. Hij weet heus wel wat de goede antwoorden zijn. Een zak chips als hij uit school thuiskomt, dat is níét het goede antwoord. Chocoladepasta op brood, fout. Of vechten om het laatste zakje M&M’s met zijn broertje.

‘Wat drink je?’

Drinken? Wat heeft dat er nou mee te maken?

‘Fris. Een pakje op school en een glas als we thuiskomen.’

De dokter fronst haar wenkbrauwen.

‘Verder niets?’

‘Thee...’ Ze blijft fronsen.

‘En verder water.’

Dat was het goede antwoord, want de frons verdwijnt. O ja, suiker. Had hij aan moeten denken.

‘We nemen altijd cola licht eigenlijk,’ zegt hij. Ze hoort op de een of andere manier dat het niet waar is, want ze verandert niets in haar aantekeningen.

‘Snoep je veel?’

‘We mogen één keer per dag iets zoets.’

En hij pikt altijd wel iets mee naar zijn kamer. Soms eet hij zich onder zijn deken in slaap.

‘Dan gaat er iets anders mis,’ zegt ze.

Kan ze zijn gedachten lezen? Hij krijgt het warm.

‘Beweeg je wel genoeg?’

Justin schokt met zijn schouders. Hij mag vaak niet meedoen met voetballen op het pleintje, hij heeft geen fiets. En de meeste sporten zijn te duur.

‘Welke sporten vind je leuk?’

Tja. Leuk? Hij wil best meedoen met voetballen, maar alleen als hij ook wordt aangespeeld. Meestal niet dus, dan loopt hij maar wat heen en weer te hollen langs de rand van het veld. De andere kinderen doen net of ze niet zien dat hij vrijloopt. Eigenlijk vallen alle teamsporten af.

‘Nou?’

Hij moet iets zeggen. Toen hij met zijn moeder en zijn broertje in Afrika was, dansten ze veel. Dat was leuk.

‘Ik hou van dansen,’ zegt hij.

Eindelijk knikt de dokter goedkeurend. Ze houdt ook op met schrijven en kijkt hem recht aan.

‘Dat is goed,’ zegt ze. ‘Dansen is heel gezond. Zit je op les? Urban of zo?’

‘Nog niet,’ zegt Justin. ‘Ik weet niet of ik mag.’

De dokter maakt weer een aantekening. ‘Ik zal zien wat ik kan doen.’

Justin knikt. Maar wat kan zo’n dokter nou doen? Zijn moeder rijk maken soms?

Hij schraapt zijn keel. ‘Mevrouw... de school is uit.’

De dokter kijkt op haar horloge. ‘Goh, ja. Ga maar gauw.’ Ze knikt, niet naar hem, maar naar haar laptop.

‘Fijne dag, mevrouw,’ zegt Justin netjes bij de deur.

Ze knikt weer zo afwezig. Nee, dat gaat niks worden met dat dansen. En nou moet hij alleen naar huis, zonder Tobias.

Justin slentert naar huis, want als hij snel loopt ziet hij er bang uit. Op het veldje vlak bij zijn huis wordt gevoetbald. Hij blijft op de andere stoep en kijkt niet opzij. Als hij er voorbij is, haalt hij opgelucht adem. Maar opeens hoort hij rennende voetstappen en wordt hij van achteren opgetild.

‘Zet me neer!’ Hij hijgt van schrik. Het zijn heel veel handen die hem vasthebben, hij weet niet van wie. En dan keren ze hem om. Hij hangt op zijn kop, zijn hoofd vlak bij de tegels. Zijn tas valt open en alles valt eruit. Zijn gum rolt in de goot, zijn spionnenpen erachteraan. Zijn huissleutel, aan het koordje om zijn nek, bungelt voor zijn ogen.

Iemand roept: ‘Wat is die vetzak zwaar!’ David, de leider van het groepje. Justin herkent hem aan zijn schoenen.

Als ze hem nou laten vallen! Ze houden hem bij zijn broekspijpen vast, zijn broek glijdt half van zijn billen en zijn hoofd zakt verder naar de grond. Hij steekt zijn handen uit. De stoep is koud.

‘Teh!’ zegt een ander. ‘Wat een blubberbillen!’

De stem van Danilo.

‘Lelijke vetlel,’ zegt Gianto, die hem op het schoolplein ook altijd pest.

‘Laat me los!’

Als antwoord schudden ze hem heen en weer. Hij hoort voetstappen – er komt een volwassene aanlopen. Hoopvol kijkt Justin op; nu wordt hij gered. Maar de man loopt gewoon voorbij.

‘Go, go, go, jongens. Dat dikkerdje vraagt erom.’

Eh? Sinds wanneer helpen grote mensen pestkinderen?

Gek genoeg laten de jongens hem nu toch los. Justin rolt op de grond en staat onhandig op. Zonder naar de pesters te kijken begint hij zijn spullen bij elkaar te grabbelen. Iemand heeft op zijn spionnenpen gestaan, nu is het lampje stuk. Als hij opstaat, zijn de jongens alweer aan het voetballen. Justin gooit de pen in een prullenbak – zonder dat lampje kun je de onzichtbare inkt niet lezen. Hij slikt, en nog eens. Die pen heeft hij van zijn eigen geld gekocht, Tobias heeft er ook een. Ze hebben er een heleboel geheime briefjes mee geschreven, soms nog in code ook. Hij pakt hem weer uit de prullenbak. Er zit banaan aan; hij veegt hem af aan zijn broek.

Hij gaat naar huis, maar langzaam, dan kunnen zijn ogen opdrogen. De lift doet er natuurlijk weer eeuwen over, maar zijn maag rommelt te veel om drie verdiepingen omhoog te lopen.

Max, zijn broertje, zit met zijn rug tegen de lage tafel te gamen.

Waarom wordt hij niet dik? Hij doet niks anders dan gamen. Ze lijken ook verder niet zo erg op elkaar. Justin lijkt op zijn moeder, Max waarschijnlijk op zijn vader.

‘Is mama er niet?’

‘Nog niet.’

Onopvallend loopt Justin naar de keuken. Er ligt nog één zakje snoep in de kast. Zonder het te laten kraken neemt hij het mee naar hun kamer. Hij trekt zijn huispak aan en gaat op bed dansfilmpjes liggen kijken. Pas als het zakje helemaal

leeg is, zegt hij tegen zichzelf dat hij maar één handjevol had moeten nemen. Maar dat spul is zo lekker, je kunt er gewoon niet mee stoppen.

‘Zorg dat je volgend jaar niet meer weegt dan nu,’ heeft de schoolarts gezegd. ‘Maar dat je wél een stuk de hoogte in bent geschoten.’

Makkelijk gezegd. Trouwens, dat mens was zelf ook helemaal niet zo mager.

Vroeger, op zijn oude school in het dorp, had hij geen probleem. Toen mocht hij gewoon altijd meedoen en niemand haalde het in zijn hoofd om hem te pesten. Maar toen kwamen ze hier wonen en was hij opeens een boer. De stadskinderen negeerden hem. Ze lachten hem uit als hij struikelde of over een bal heen schopte. Met zijn allen. Hij werd er zenuwachtig van, en daardoor werd hij nog onhandiger. Hij kan zich niet herinneren hoe dat precies gekomen is, maar langzaam maar zeker werd hij ook dik, en toen was het te laat.

Het beste is, zegt zijn pleegoma altijd, om het schelden niet te horen. Jongens die schelden zijn dom, niet de moeite waard, zegt ze. Hij weet dat ze gelijk heeft, Jozefien heeft altijd gelijk. Maar hoe doe je dat: niet horen?

Zijn moeder komt thuis. Justin frommelt gauw het snoepzakje in zijn vuist. Ze steekt haar hoofd om de deur.

‘Hoe was het op school?’

‘Gewoon. De schoolarts kwam.’

‘En?’

‘Alles oké. Maar het zou goed zijn als ik op dansen ging.’

Het hoofd van zijn moeder verdwijnt weer. ‘We eten over een uur,’ roept ze.

Nog een uur, denkt Justin. Hij heeft nog steeds honger. Anders had hij nog even kunnen gaan dansen.

Het pispaltje

‘Als ik het nou eerst vraag,’ zegt Tobias. ‘En als ik dan mag, dan zeg jij dat ik op urban dancing zit en of je ook mag.’

‘Hou jij dan van dansen?’ vraagt Justin verbaasd.

Tobias kijkt naar de grond. ‘Misschien vind ik het leuk.’

Justin zucht. Aardig van Tobias. Maar zijn ouders zijn ook niet gek, die weten best dat dansen niks voor Tobias is.

‘Het is het geld,’ zegt hij. ‘Er is toch al nooit genoeg.’

‘Je moeder werkt toch?’

Zijn moeder werkt ja, bij de Voedselbank. Als vrijwilligster, niet voor geld. Heeft hij dat voor Tobias verzwegen? Hij voelt dat hij een kleur krijgt. Zijn wangen worden warm. Hij gaat verzitten, want het muurtje langs het schoolplein is hard, zijn billen gaan ervan kriebelen.

Tobias merkt dat hij niets terugzegt.

‘Misschien krijgt ze een andere baan, die meer verdient.’

Makkelijk praten. Zijn moeder kán niet werken, ze kent om te beginnen maar heel weinig Nederlands. ‘Alles goed?’ en ‘fijne dag’, veel verder gaat het niet. Erger zijn de dromen die ze heeft, soms schreeuwt ze het uit ’s nachts. De volgende dagen ligt ze dan in bed. Op zulke dagen praat ze niet, eet ze niet, kookt ze niet en wast ze zich niet. Max en Justin lopen dan het liefst met een grote boog om haar kamer heen.

‘Het is haar malaria,’ zegt hij tegen Tobias. ‘Koortsdromen en alles. Ze moet zich vaak ziek melden.’

Malaria, dat zegt hij ook tegen de Voedselbank als hij haar ziek meldt. Maar het zijn geen koortsdromen. Ze hebben te maken met wat zijn moeder vroeger heeft meegemaakt; wát precies, dat weet Justin niet eens. Ze praat er alleen over met een hulpverlener, en met Bert, zijn pleegopa. Het is gebeurd

voor Justin geboren was, zijn moeder was pas veertien. Het was in Rwanda, het land waar ze vandaan komt, ver weg in Afrika. Daarna had ze geen familie meer en moest ze op de vlucht. Meer weet Justin er niet van.

Meer wil hij er ook niet van weten. Eén keer ving hij een gesprek op van zijn moeder met Bert. Het woord dat Justin heeft onthouden was ‘afgeslacht’. Sindsdien kijkt hij wel uit om zijn moeder te vragen wat er destijds gebeurd is.

Tobias port hem in zijn zij. ‘Wat zit jij ver weg.’

‘Ik moest even ergens aan denken,’ zegt hij.

‘Wat dan?’

‘Gewoon,’ zegt Justin. Stel je voor dat hij Tobias lastig zou vallen met het verhaal van zijn moeder! Die zou er toch niets van begrijpen. Die weet niet eens waar Rwanda ligt. En het is zó lang geleden! In 1994.

‘Wat ben jij saai vandaag,’ zegt Tobias. ‘Vertel liever een verhaal. Over die griffioen weer.’

‘Lees Harry Potter maar,’ zegt Justin.

‘Nee, over de échte griffioen,’ zegt Tobias, ‘die Griekse, van jou.’

Justin kijkt schichtig om zich heen. ‘Niet hier in ieder geval,’ zegt hij. Als iemand hoort hoeveel hij weet van de Griekse mythologie, kan hij het wel schudden! Dan lachen ze hem uit tot het einde van groep 8.

Hij wordt gered door de bel; de pauze is voorbij. Iemand haakt hem pootje terwijl hij naar de deur loopt, maar gelukkig blijft hij staan. Hij kijkt niet om, hij wil niet weten wie het deed, dat is vragen om moeilijkheden.

‘Jankerd,’ gromt iemand in zijn oor. Het is Danilo. Het is echt een afgang om ook nog eens het mikpunt te zijn van Danilo. Die wordt zelf getreiterd!

Tobias heeft het gezien. ‘Hou eens op, joh!’ zegt hij hard tegen Danilo. Toevallig is ook net Adriana in de buurt. Die ruikt haar kans.

‘Ja, hou eens op joh!’ Ze geeft Danilo een duw. ‘Moet je weer de zwakkelingetjes pesten!’

‘Hij is zelf een zwakkelingetje,’ snuift Tobias.

Justin trekt hem mee.

‘Kom op man, niks aan de hand. Ik ga echt niet met Danilo vechten. Je weet hoe hij is.’

Als ze binnen zijn, kijkt Justin om. Een stelletje jongens uit de parallelklas staat om Danilo heen. Ze lachen hem uit en hitsen hem op. Danilo loopt rood aan, hij gilt, haalt uit en vliegt de dichtstbijzijnde jongen aan. Justin zucht en gaat naar de klas. Danilo is echt té stom. Alle jongens lachen hem uit, juist omdat hij zo woest wordt. Dat vinden ze grappig, ze lokken het uit. En die domme Danilo hapt iedere keer. Soms lijkt het wel of hij het fijn vindt om het pispaaltje te zijn.

Justin zit allang op zijn plaats als Danilo de klas in komt. Hij kijkt niet op of om, valt in zijn stoel en gaat onderuit hangen, met zijn jas nog aan. Hij heeft natuurlijk op zijn donder gehad en nu is hij kwaad. Altijd hetzelfde met hem. Nu wordt hun eigen juf natuurlijk ook nog eens kwaad op hem.

‘Danilo, ga je jas ophangen!’ Ja hoor, juf Mel is boos. ‘En een beetje gauw, je bent al te laat. Danilo? Nu!’

Tergend langzaam komt Danilo overeind en loopt naar de gang. De les begint en Justin weet zeker dat het een hele tijd gaat duren voordat Danilo terugkomt.

Kwaad worden, dat moet je dus niet doen. En als je terugvecht krijg je straf. Dan maar liever gepest worden.

‘Het is een bijzondere dag vandaag, jongens,’ zegt juf Mel. ‘Het is het begin van de – wie weet het?’

Makkelijke vraag. Posters hangen door de hele school en in de hal is een boekentafel ingericht. Maar niemand geeft antwoord. Weten ze het echt niet? Of hebben ze gewoon geen zin?

‘Kom op, jongens, jullie weten het best.’ Juf Mel kijkt uitnodigend rond. Haar blik blijft even aan Justin hangen, maar hij zegt niets. Eerst anderen de kans geven. Niet altijd de wijsneus uithangen.

De blik van de juf dwaalt verder. Nog altijd steekt niemand zijn vinger op. Justin kijkt naar May. Zij móét het weten, May leest bijna net zoveel als hij.

Juf Mel zucht en opeens krijgt Justin medelijden met haar. Hij steekt zijn vinger op. Ze knikt hem toe.

‘De Kinderboekenweek, juf. En ik weet ook het thema.’

‘Thema, thema,’ herhaalt David overdreven. Een paar kinderen grinniken.

‘Goed zo, Justin. En thema is het juiste woord. Het betekent...’

Hij heeft haar weer gered. Ze glimlacht heel even tegen hem, maar zo dat niemand anders het merkt.

In zijn taalles ziet hij even later een naam staan die hij kent: Bert, net als zijn pleegopa, of eigenlijk zijn weekendpleegopa. Het stukje gaat over ‘Bert’ en ‘moeder’ die naar een toneelstuk kijken. Tijdens het lezen ziet Justin zijn eigen moeder voor zich, en Bert, zijn pleegopa. Justin heeft maar één keer een toneelstuk gezien, toen Bert vrijkaartjes voor hen geregeld had. Hij heeft zijn moeder nog nooit zo veel zien lachen als toen.

Hij merkt pas dat hij is weggedroomd als Tobias hem aanstoot. Die wil kijken welke antwoorden Justin heeft, zoals zo vaak. Snel vult hij het taallesje in.

Hij stoot Tobias aan. ‘Ga je straks mee naar de bibliotheek?’

‘Kan niet,’ zegt Tobias. ‘Ik word opgehaald, ik moet naar de tandarts.’

Justin fronst. Dus hij moet alleen naar huis lopen. Dat betekent bijna zeker dat hij weer op zijn kop wordt gehouden, of dat zijn tas wordt uitgeschud, of dat hij zich los moet

werken uit een te nauw kringetje jongens. Hij bijt op zijn spionnenpen, die nu alleen nog goed is om op te kauwen.

Hij schrikt op van gedoe achter in de klas. Adriana ligt op de grond te brullen. Zo te horen niet echt van pijn, maar om aandacht te trekken. Danilo staat ernaast en ziet eruit alsof hij haar wil gaan schoppen. Juf Mel vliegt ernaartoe en trekt Danilo achteruit.

‘En nu ben ik het beu!’ zegt ze. ‘Jij gaat naar de gang om af te koelen, nu meteen. En als ik je achter de computers vind, veeg jij drie weken het schoolplein aan. Geef je telefoon ook maar hier trouwens.’ De juf steekt haar hand uit.

‘Heb ik niet,’ bromt Danilo. Hij wacht pesterig lang voor hij zijn jas pakt (langzaam) en over Adriana heen stapt, die overeind is gaan zitten, nog steeds op de grond, en over haar enkel wrijft met een overdreven zielig gezicht. Danilo sloft naar de deur, heel langzaam, het lijkt wel slow motion. Doet hij het om de juf te pesten? Of vindt hij het gewoon oneerlijk dat hij de schuld krijgt? Justin zou wel willen weten wat Adriana heeft gezegd of gedaan, maar de juf doet of ze weer zit na te kijken en niet merkt welk spelletje Danilo met haar speelt. Slof, slof, slof... Juf Mel weigert op te kijken. Adriana gaat maar weer op haar plaats zitten als ze merkt dat juf Mel ook haar geen aandacht geeft.

Het is doodstil in de klas. Alle kinderen zijn bang. De kalmte van juf Mel is maar schijn. Als Danilo niet héél gauw doet wat de juf zegt, ontploft ze. En dan is de middag verpest, voor allemaal.

Maar juf Mel is sterker dan Danilo. Ze blijft zitten nakijken tot Danilo eindelijk het lokaal uit is. Dan kijkt ze op. Toch net even te vroeg! Want Danilo ziet het en daarom laat hij de deur openstaan. Nu heeft hij toch nog gewonnen. Want als juf Mel nu zou roepen dat hij de deur moet sluiten, dan hoort hij het zogenaamd niet. En dan staat juf Mel voor gek.

Dat weet zij zelf ook, dus ze doet alsof ze niet merkt dat de deur nog open is en buigt zich weer over de stapel werkboeken. Justin staat half en half op – dan moet hij de deur maar dichtdoen. Juf Mel kijkt hem streng aan, met gloeiende ogen. Oei, fout dus. Hij gaat gauw weer zitten. Waarom mag hij haar niet helpen?

Als zijn ademhaling weer normaal is, begint hij aan de volgende taalles, die best leuk is. Daarom mist hij aanvankelijk wat er gebeurt. De klas roezemoest, sommige kinderen staan op en wijzen naar buiten, er valt een etui op de grond en de juf roept tevergeefs dat ze stil moeten zijn. Wat is er dan te zien? Justin ziet alleen het plantsoentje en de flats daarachter. Hij kan het niet laten en staat op, zijn stoel valt kletterend op de grond als hij naar het raam gaat. Hij moet zijn nek rekken, maar dan ziet hij Danilo lopen, doodkalm over de stoep, zo te zien op weg naar het winkelcentrum, want zijn huis is de andere kant op.

Weer wordt het stil als iedereen naar de juf kijkt. Wat gaat ze doen? Ze kan dit niet gewoon laten gebeuren. Weglopen onder schooltijd, terwijl iedereen het ziet! Die Danilo durft wél. Gek genoeg heeft Justin een beetje medelijden met hem. Wat gaat Danilo doen in zijn eentje in het winkelcentrum?

‘Ga zitten, Justin.’ De stem van juf Mel klinkt dreigend. Wat heeft hij nou verkeerd gedaan? In zijn zenuwen laat hij zijn stoel nog een keer vallen, een enorme herrie in de nu doodstille klas. Het enge is dat de juf helemaal niets doet. Ze gaat gewoon door met nakijken, alsof er daarnet helemaal geen jongen van school is weggelopen.

Maar als Justin even later onder zijn oogharen door gluurt, ziet hij de juf met haar telefoon in de weer. En even later holt er op straat iemand voorbij: juf Aurelia, die met sommige kinderen apart werkt. Ze heeft niet eens haar jas aangetrokken. Justin blijft uit zijn ooghoeken gluren, en als

juf Aurelia even later terugkomt met een onwillige Danilo één pas achter haar, stoot hij Tobias aan. Andere kinderen hebben het ook in de gaten. Alleen de juf heeft schijnbaar niets door. Al checkt ze even later wel weer onopvallend een berichtje op haar telefoon. Justin glimlacht. Nu heeft juf Mel toch gewonnen, zonder zelfs maar één keer op te kijken.

‘Slim van de juf,’ zegt hij zacht tegen Tobias.

‘Hè, wat?’

Dus Justin is de enige die het doorheeft. Als de juf zijn blik opvangt, knipoogt ze even. Hij haalt diep adem en buigt over zijn werk zodat niemand zijn gezicht ziet. De juf en hij, daar komt niemand tussen.

Danilo komt die middag niet meer terug in de klas. Na school is hij nergens te zien. En Justin loopt naar huis zonder bang te zijn voor de pesters. Op de een of andere manier is dit er geen dag voor.

Hij is Danilo bijna dankbaar. Als het maar niet zo zielig was.